

THAN EMLÉKTÁBOR

NEMZETI TEHETSÉG PROGRAM

HAZAI ÉS HATÁRON TÚLI EGYÜTTMŰKÖDÉSSEL MEGVALÓSULÓ TEMATIKUS TEHETSÉGGONDOZÓ TÁBOR A THAN EMLÉKHÁZBAN

ÓBECSE, THAN FIVÉREK UTCA 5-7.

2015. ÁPRILIS 17-19.

Részlet Major Lenke és Bagány Ágnes kéziratából

1. nap

A tábor első napján, pénteken 10 és 11 óra között fogadták a tanulókat a szervezők és a táborvezetők. A magyarországi vendégek az utazástól elcsigázottan, de érdeklődve várták a tábor megnyitóját. Kiosztották az ajándékokat minden résztvevőnek, kávét, üdítőt fogyaszthattak a fiatalok, megtekinthették, kipróbálhatták a Than Emlékház tudományos interaktív játék parkját, és izgalmas tapasztalatokra tehettek szert. A több mint 400m² alapterületű Than Emlékházban 28 tudományos interaktív játék – eszköz kapott helyet. Ezek az eszközök látványosan és játékosan mutatnak be különböző fizikai jelenségeket és természeti törvényszerűségeket. A látogatók segítségével szolgáltak az eszközökre vonatkozó útmutatók és a Than Emlékház dolgozói is. A Than Emlékház interaktív tudományos kiállítása, látványos, szórakoztató, közérthető és átélhető módon mutatja be a természet törvényeit, a fizika csodálatos és meghökkentő világát – nem csak gyerekeknek, hanem bármely korosztálynak feledhetetlen élményt nyújtva³⁹.

11 órakor kezdődött a résztvevők köszöntése és bemutatkozása. **Kollár Karolina**, a Than Emlékház programszervezője üdvözölte a jelenlévőket, és beszélt az Emlékház történetéről. Ezt követően **Madarász Kulcsár Sarolta** a Pro Scientia Naturae Alapítvány programkoordinátora köszöntötte a jelenlévőket és bemutatta a tábor tervezett programját. A bemutatkozó rendezvény harmadik előadójaként **Hublik Ildiikó**, a budapesti Than Károly Ökoiskola pedagógusa ismertette intézményük munkáját. Végül, de nem utolsó sorban, a szekszárdi Garay János Gimnázium négy diákja érdekes és tartalmas előadásban mutatta be, hogy honnan jöttek és hogyan tanulnak/tanítanak iskolájukban.

Az ebédszünetet követően **Dr. Korhecz Papp Zsuzsanna** restaurátor Than Mór művészetéről, valamint a 19. század festészeti technikáiról beszélt, valamint **id. Lengyel László** vezetésével 15 órakor a tanulók a festő két eredeti festményét is megnézték az óbecsei Nagyboldogasszony templomban⁴⁰. A tanárnő beszélt a magyar historikus és monumentális festészet egyik legnagyobb képviselőjének életútjáról és művészetéről. Prezentációs technika segítségével megmutatta a művész tanulmányait, korai műveit, történelmi pannóit, portréit, falképeit, oltárképeit. Ezután kitért a művészete technikatörténetére valamint bemutatta a 19. század festészeti technikáit Európában. 2015 a fény nemzetközi éve témában a délutáni foglalkozás keretén belül az alpanyagok és a látvány optikai összefüggéseiről beszélt és

képzőművészeti témájú interaktív foglalkozást tartott. A hallgatóság érdeklődve figyelte a különleges bemutatót, és bekapcsolódhattak a restaurátori eszközök, módszerek használatába, érdekes információkat tudhattak meg az alapanyagok és a látvány optikai összefüggéseiről.

Különleges élményt nyújtott a fény tanulmányozása a restaurátori vizsgálatokban, mint például a látható, az infravörös és az ultraviola fény megkülönböztetése.

A tartalmas nap zárásaként vacsora után a résztvevők Óbecse város nevezetességeit tekinthették meg, és a fiataloknak lehetőségük volt egy kis kikapcsolódásra is, válogathattak a helyi kávézók adta lehetőségek közül.

2. nap

Mivel a tábor helyszíne a Than Emlékház épülete, a szervezők igyekeztek minél több olyan programot is kitalálni, amely kint, a táboron kívül valósul meg. Ezek közé tartozott a szombat reggeli séta a Tisza-parton. A fiatalok kicsit még álmosan, ásítózva indultak neki a túrának, de a tiszai táj szépsége, a zöldellő természet ébredése, feledtette velük a koránkelés nehézségeit.

10 órától a Than Károly Emlékiállítás megtekintésére nyílt lehetőségük a diákoknak, amelyen a valaha Than Károly nevét viselő gyógyszerárban használt régi gyógyszerészeti eszközöket figyelhették meg. A kiállítást **Dr. Siniša Šijačić** az Óbecsei Egészségház igazgatója nyitotta meg. Szombat délután pedig **Pivnički Kúti Kornélia** okleveles gyógyszerész vezetésével gyógyszerészeti témájú előadáson és műhelymunkán vettek részt a diákok, amely során bemutatásra került a mai és a 19. századi gyógyszerészet, valamint a Magyar Gyógyszerkönyvből eredeti receptek alapján néhány készítmény előállítására is sor került, mint például kézápoló krém, ajakír, napozókrém, szunyogriasztó levendulás szesz. Az esemény címe: Than Károly kezdte, mi folytatjuk. A fiatal szakavatatlan kezek, pontosan utánozták a felnőtt kezek gondos mozdulatait, és nagy élményt jelentett számukra, hogy ők maguk is elkészíthetik az igen drága, és természetes alapanyagokból készült szépségápolási termékeket.

A rövid ebédszünet után a program folytatódott tovább, délután három órától **Dr. Borsos Éva** biológus, genetikus a növényekről és a fényről tartott foglalkozást. A hallgatóság ismét eltölthetett néhány élményteli órát a tudomány világában. A növények és a fény című műhelymunka ismét a 2015 a fény nemzetközi éve témakörben került megrendezésre. A diákok klorofillt, vagyis más néven folyékony napfény és a keményítőt izoláltak konyhakerti növényekből, megismerkedtek a fény szerepével a növények életében és megvizsgálták mi történt azzal a növényvel, amelytől megvonták a napfényt pár órán keresztül. A táborlakóknak lehetősége nyílt arra, hogy banánból DNS-t izoláljanak, természetesen a banán a kísérlet elvégzése után elfogyasztható volt. A választott technikák a tanulók érdeklődésének megfelelő volt, a kiválasztott eljárások előkészítése odafigyelést, pontosságot igényelt. Megfelelő munkaeszközökkel minden gyerek egyéni képességei szerint dolgozhatott, bekapcsolódhattak a munkában, mint tevékeny résztvevők, vagy külső szemlélőként figyelhették az eseményeket. A program zárásaként activity vetélkedőt játszottak a fiatalok, ahol az előzőleg megtanult biológiához kapcsolódó alapfogalmakat kellett elmutogatniuk. Akinek ez sikerült, ajándécsomagot vehetett át.

A vacsora kicsit tolódott a tartalmas program miatt, de a fiataloknak nem jelentett problémát, mert a játékok, versenyek igazi kikapcsolódást jelentettek a táborozóknak.

Különleges élményt nyújtott a Szombat esti láz elnevezésű előadás, ahol **Szórád Endre** kémia szakos tanár és **Nagy Tamás**, fizika szakos tanár látványos kísérleteket mutattak be. Volt sok nevetés, ámulat és rémület, az előadás folyamán. Lángolt, durrant, spriccelt a kémiai reakció a tanár úr felügyelete alatt, majd a gyerekek kipróbálhatták izomerejüket a fizika törvényeivel szemben. Itt kell megjegyeznünk, hogy sem baleset, sem káreset nem fordult elő a három nap alatt. A fiatalok örömmel vettek részt a szombat esti party eseményeinek levezetésében.

3. nap

Vasárnap reggel Ökotúrára indult a tábor a Sósokpó (szikes tó) természetvédelmi rezervátum területére. **Kazinczy Szilveszter** és **Lality Zsolt** szakmai vezetésével talajmintát vettek és talajanalízist végeztek. Kötetlen beszélgetést tartottak a Sósokpó elhelyezkedéséről, keletkezéséről, kiterjedéséről, jelentőségéről, védettségének mértékéről, valamint bemutatták a területre jellemző élővilágot. Sor került a környező talajtípusok bemutatására, szemléltetésére, sikerült elvégezni a talajmintavételt és a helyszínen elemezték egy mobil labor egység segítségével.

A tábori program fontos része volt még a délutáni séta az ökoturista útvonalon az Őrház turista központig. Útközben a területre jellemző növények, növénytársulások kerültek bemutatásra, a tanulók megismerkedhettek jelesebb képviselőikkel. A túra folyamán megfigyelhették az Őrház körüli fás terület énekesmadarait. A megfigyelőtornyokból rálátás nyílt a vízfelületre is, ahol a tavon úszkáló hatyúkról tudhattak meg érdekes információkat a fiatalok.

A táborozók Törökbecsén vacsorázhattak, ahol **Micsik Béla** a Népművészet Ifjú Mestere, Vass Lajos díjas művész és az egyetlen vajdasági tekerőlantos, érdekes bemutatót tartott a népi hangszerekről. A kirándulás bár fárasztó volt, mégis minden résztvevő számára örök élmény maradt.

A táborban résztvevő középiskolások, pedagógusok és szervezők hosszú, fárasztó, de nagyon szép napokat éltek meg, életre szóló emlékek, barátságok szövődtek, és sok élménnyel lettek gazdagabbak. Hisszük, hogy sikerült elültetni valami nagyon jót a fiatalok szívébe, tudatába, ami erősíti személyiségüket, identitástudatukat, érdeklődésüket melyek igen fontosak a felnőttkori eligazodásában. A tematikus táborok célja egy-egy téma, témakör az iskolai kereteken túlmutató, mélyebb feldolgozása, az érdeklődő diákok megtalálása és közösséggé szervezése, a diákok tehetséggondozása. Ilyen módon ezekben a pedagógiai tartalom kiegészül a táborra jellemző, speciális szakmai tartalmakkal, az azonos, hasonló érdeklődésű diákok közötti hosszabb távú kommunikáció megvalósításának, az egymás munkáinak, teljesítményének, gondolatvilágának bemutatását célzó műhelymunka létrehozásának szándékával. A Than emléktáborban a tehetséggondozásban sikeres előadók szerepeltek és minden tekintetben kiemelkedő munkát végeztek.

A tábor eseménydús 3 napja hosszú, gondos előkészítő szervező munka eredménye. Pályázatok elnyerése, támogatók megkeresése, előzetes kapcsolatfelvétel a programok segítőivel, új lehetőségek felkutatása tette lehetővé, hogy a táborban megforduló minden ember jól érezze magát.

Fontosnak látjuk hangsúlyozni, hogy tehetséggondozás is zajlott, továbbá ez a tábor értékmegőrző, hagyományápoló szerepet is betöltött. Mivel ez az első (de bízunk benne nem az utolsó) tábor, így különösen fontosak az itt megszerzett tapasztalatok. Hangsúlyt fektettünk továbbá a hagyományápolásra, valamint további célunk volt, hogy magyarországi fiatalok és pedagógusaik megismerjék a délvidéki kultúrát, a népművészeti sajátosságokat. A tábor programjainak összeállítása során fő hangsúlyt fektettünk a tehetséggondozó program megvalósítására, szerettük volna, ha a diákok kipróbálhatják képességeiket, és több tudományterület bevonásával megnyitjuk számukra a lehetőségek útját. Örömmel vettek részt az interaktív előadásokon, és aktívan bekapcsolódtak a program lebonyolításába. Naponta friss élményekkel gazdagodva, újabb és újabb emlékekkel tértek haza. A tervezett programot maximálisan meg tudtuk valósítani, az I. Than Emléktábor sikeresnek mondható, és ezt az utat kívánjuk folytatni a jövőben is.

Végezetül pedig álljon itt néhány tanulói vélemény, hiszen ők a legfontosabbak, jelenlétük nélkül nem valósulhatott volna meg rendezvényünk.

„Mikor jöttünk nagyon élveztem, vártam, hogy átérjünk ide. Mikor beértünk az első előadás az nagyon izgalmas volt, tényleg, én beleéltem magam az anyagba...

„Az első naptól fogva mostanáig, minden egyes előadás megmozgatott. Rendkívül sokat tudtam tanulni, jegyzeteltem is ezek mellett. Ezen kívül az összes kísérlet megmozgatott, tehát tényleg örültem annak, hogy az összes kísérlet megmozgatott, meg lehetett próbálni a dolgokat.”

„Legfőképpen az tetszett, hogy nem egy olyan előadásra ültem be, ahol csak végig kellett üljek, hanem tényleg felszerelést kaptunk, előadhattunk. Tetszett továbbá az, hogy az előadók nagyon kedvesek voltak, segítő készek. Sok tapasztalatban lehetett részem, olyanok is, amelyeket akár majd én is, később majd a jövőben, esetleg használni tudok.”

39 Than Emlékház – Interaktív park <http://www.than.rs/interaktiv-jatekok.html>

40 Magyar Szó Online <http://bit.ly/1B7963K>

A PROGRAMBAN RÉSZT VEVŐ ISKOLÁK:

Than Károly Ökoiskola Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola, Budapest

Garay János Gimnázium, Szekszárd

Gimnázium Óbecse

A Than Emléktábor a Pro Scientia Naturae Alapítvány szervezésében Magyarország Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatása által valósult meg.

PILLANATKÉPEK A THAN EMLÉKTÁBOR ÉLETÉBŐL

